

Image original: Jorge Barrios, Agulla #10, CC BY 3.0
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agulla_#10_1.jpg

Fil a l'agulla

En català, per indicar l'acció d'emprendre una tasca, un treball o una activitat es fan servir les expressions següents: *posar fil a l'agulla* o *fil a l'agulla!*; *posar mà (o mans) a l'obra* o *mans a l'obra!*; *som-hi*, *posar-s'hi*, etc. Per exemple: *Vinga, no en parlem més: mans a l'obra!* *Ens fa molta mandra, però caldria posar fil a l'agulla en aquesta qüestió.* *Encara no hem fet la reunió, ens hi posem?*

193

? Consultes

Fons: DCVB, DIEC2, Optimot, Rodamots, TERMCAT

Som-hi!

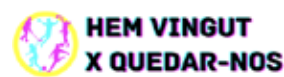
Com podem dir *arreando que es gerundio* en català? Quan es vol fer que algú es posi en marxa o bé que iniciï un assumpte que pot resultar costós, es poden fer servir diverses expressions, segons el context: *som-hi*; *som-hi, que no ha estat res*; *endavant les atxes*; *avall, que fa baixada*, etc. Per exemple: *Ja és hora de començar, nois! Som-hi!* *Però no vam dir que hi aniríem tant si plou com si fa sol? Doncs endavant les atxes!*

Es pot dir endegar un negoci?

El verb *endegar* té el sentit de 'començar', 'emprendre', 'engegar', 'iniciar', etc. Per exemple: *En Pau va endegar un negoci de tancaments metàl·lics.* *L'Ajuntament de la ciutat ha endegat una iniciativa per afavorir la integració laboral de les persones amb diversitat funcional.* *L'empresa endegarà un nou pla de viabilitat econòmica.*

Venir per quedar-se o venir per quedar-s'hi?

La forma pronominal del verb *quedar* té el significat de 'restar, romandre' i no exigeix un complement de lloc. El pronom *hi* en la frase *venir per quedar-s'hi* és sobrer. Així, la forma vàlida és *venir per quedar-se*.

Hem vingut x quedar-nos és el nom del nou programa d'esports de Ràdio Mollet (96.3 FM) dedicat íntegrament als equips femenins.

Veure's amb cor o *veure's en cor?

Veure's amb cor de fer una cosa vol dir veure-se'n capaç, veure's amb coratge, amb forces, amb valentia necessària de fer-ho. Per això escrivim *veure's amb cor* i no pas *veure's *en cor*.

No t'hi veus amb cor? No ens vam veure amb cor de seguir i vam girar cua.

Es pot dir **tirar-se el temps a sobre en català?*

Per referir-se a la manca de temps o al poc temps de què es disposa per fer una activitat, en català es poden utilitzar les expressions *anar escanyat (de temps), anar just (de temps), a correu, amb presses*, etc., segons el context. Per exemple: *Avui no acabaré l'informe, vaig escanyat de temps. No sé si podré sopar amb vosaltres, tinc molta feina i vaig justa de temps. Sempre s'ho deixa tot per fer a última hora i va a correu.*

No anar per feina

L'expressió castellana *no estar por la labor* se sol fer servir amb el significat de no estar predisposat a fer una tasca determinada. En català, sovint s'expressa aquest sentit amb les expressions següents, entre moltes altres: *no anar per feina, no estar gaire feiner, no estar per a res, deixar de banda, no ocupar-se'n...* Per exemple: *Últimament està poc concentrat, no va per feina! Avui val més que no em facis preguntes de feina: no estic per a res!*

Posar bastons a les rodes

Les expressions *posar bastons a les rodes* o *posar pals a les rodes* signifiquen 'obstaculitzar o entorpir una acció'. Per exemple: *Malgrat que ens han posat bastons a les rodes per tirar endavant aquest projecte, estem contentes d'haver-nos-en sortit.* Altres expressions que també s'usen amb un significat semblant són *posar pèls, posar taps, posar entrebancs, posar terra a l'esquella* o *fer la guitza*, entre moltes altres. Per exemple: *Ens conformaríem que no ens poséssiu taps a la col·laboració que volíem establir amb les altres entitats.*

Curiositats

Minuts i hores de pagès

Un minut de pagès no es correspon a seixanta segons ni una hora de pagès a seixanta minuts. *Hores o minuts de pagès* és una expressió usada per referir-se a una unitat de temps superior a l'establerta en metrologia. Per exemple: *Fa un quart d'hora m'has dit que series aquí al cap de cinc minuts, però devien ser cinc minuts de pagès, oi?*

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **tenir mala estrella**. La resposta correcta era la **3. Tenir mala sort**. La guanyadora ha estat Sandra Libori Arbó, de Mollet del Vallès, seguidora de *L'Estenedor* i que ens diu «al mal temps, bona cara!».

En aquest número preguntem què vol dir **fil per randa**?

1. *Minuciosament, amb tots els detalls.*
2. *Amb mitjans insuficients.*
3. *Enganyar fent creure que és tal cosa una altra cosa de qualitat inferior que se li assembla.*
4. *Desmanegadament, sense cura.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi un davantal model *Fem bullir l'olla* fet al Taller Alborada.

Nota sobre el tractament de dades personals

Començar la casa per la teulada

Començar una cosa al revés, voler prescindir del que és bàsic, del que és primer, en fer una cosa.

En què el puc atendre?

Atendre és un verb transitiu. Per tant, direm: *en què el puc atendre?* i no pas **en què li puc atendre?*

Webs

- **Posa fil a l'agulla! Programa d'Activitats, cursos i tallers del curs 2022-2023.** Ajuntament de Mollet del Vallès.
- Sabeu què és un *acte de parla* o una *harmonia vocàlica*? Podeu consultar aquests termes i molts més en el nou **Diccionari de lingüística**. Acadèmia Valenciana de la Llengua i TERMCAT.
- Publicació en línia de les segones edicions de les **gramàtiques** i l'**ortografia normatives**. IEC.
- El Grup Enciclopèdia ha renovat els seus webs **Diccionari.cat** i **Enciclopèdia.cat** coincidint amb el seu 25è aniversari. Grup Enciclopèdia.

Ajuntament de Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA